

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ
ΕΠΙ ΤΟΙΣ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΟΙΣ

+ Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ
ΕΛΕΩΙ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ –
ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩΙ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΧΑΡΙΝ, ΕΛΕΟΣ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗΝ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝ ΒΗΘΛΕΕΜ ΓΕΝΝΗΘΕΝΤΟΣ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

Τιμιώτατοι ἄδελφοί Ἱεράρχαι καί προσφιλέστατα τέκνα ἐν Κυρίῳ,

Ἀξιωθέντες καί πάλιν νά φθάσωμεν τήν μεγάλην ἐορτήν τῆς κατὰ σάρκα Γεννήσεως τοῦ Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ, δοξολογοῦμεν τήν «ἄφραστον καί ἀκατάληπτον συγκατάβασιν» Αὐτοῦ, τοῦ Σωτῆρος τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων καί Λυτρωτοῦ ἀπάσης τῆς κτίσεως ἐκ τῆς φθορᾶς, ἀναβοῶντες μετὰ τῶν Ἀγγέλων «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καί ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία»¹.

Ὁ Χριστός ἀπεκαλύφθη ὡς «Ἐμμανουήλ»², ὡς «Θεός μεθ' ἡμῶν» καί «ὑπὲρ ἡμῶν», ὡς Θεός πλησίον ἐνός ἐκάστου ἐξ ἡμῶν, ὡς «καί ἡμῶν αὐτῶν συγγενέστερος»³. Ὁ «ὁμοούσιος» τῷ Θεῷ Πατρί προαιώνιος Λόγος, καθὼς ἐδογματίσεν ἡ ἐν Νικαίᾳ Α' Οἰκουμενικῇ Σύνοδος, ἡ 1700ῇ ἐπέτειος ἀπὸ τῆς συγκλήσεως τῆς ὁποίας ἐτιμήθη πρεπόντως ὑπὸ τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου κατὰ τό παριππεῦον ἔτος, «ὁμοιοῦται τῷ ἰδίῳ ποιήματι», σαρκωθείς ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καί Μαρίας τῆς Παρθένου, «ἵνα τοὺς ἀνθρώπους θεοὺς ἀποδείξῃ».

Τό Ἀπολυτίκιον τῶν Χριστουγέννων διακηρύσσει ὅτι ἡ Γέννησις τοῦ Χριστοῦ «ἀνέτειλε τῷ κόσμῳ τό φῶς τό τῆς γνώσεως», ἀπεκάλυψε τό «ὑπερβατικόν καί καθολικόν νόημα» τῆς ζωῆς καί τῆς ἱστορίας, τήν ἀλήθειαν, ὅτι μόνον ἡ χριστιανικὴ πίστις δύναται νά ἱκανοποιήσῃ πλήρως τὰς βαθυτέρας ἀναζητήσεις τοῦ νοός καί τήν δίψαν τῆς καρδίας, ὅτι «οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενί ἡ σωτηρία»⁴ εἰ μὴ ἐν Χριστῷ. Ἐκτοτε, «ἡ γνῶσις», ἣτις «φυσιοῖ»⁵, κρίνεται ἐκ τοῦ Κυριακοῦ «Γνώσεσθε τήν ἀλήθειαν καί ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς»⁶.

¹ Λουκ. β', 14.

² Ματθ. α', 23.

³ Νικολάου Καβάσιλα, *Περὶ τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς*, ΣΤ', PG 150, 660.

⁴ Πράξ. δ', 12.

⁵ Πρβλ. Α' Κορ. η', 1.

⁶ Ἰωάν. η', 32.

Τό υπέρλογον γεγονός τῆς Ἑνσαρκώσεως βιοῦται καί ἐπαναλαμβάνεται πνευματικῶς εἰς τήν ζωὴν τῶν πιστῶν, τῶν ἀγαπώντων τήν ἐπιφάνειαν τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Ὅπως γράφει ὁ Ἅγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητής, «Ὁ τοῦ Θεοῦ Λόγος ἐφάπαξ κατὰ σάρκα γεννηθεὶς, αἰεὶ γεννᾶται θέλων κατὰ πνεῦμα διὰ φιλανθρωπίαν τοῖς θέλουσι»⁷. Ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ, ὁ ἐορτασμός τῶν Χριστουγέννων, τῆς Σαρκώσεως τοῦ Θεοῦ καί τῆς κατὰ χάριν θεώσεως τοῦ ἀνθρώπου, δέν μᾶς στρέφει πρὸς ἓν γεγονός τοῦ παρελθόντος, ἀλλὰ μᾶς κατευθύνει πρὸς τήν «μέλλουσιν πόλιν»⁸, πρὸς τήν αἰωνίαν Βασιλείαν τοῦ Πατρὸς καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Εἰς ἓνα κόσμον, ὅπου ἤχουσι αἱ πολεμικαὶ ἰαχαὶ καί ἡ κλαγγὴ τῶν ὅπλων, διασαλπίζεται τό ἀγγελικόν «ἐπὶ γῆς εἰρήνη», ἡ φωνὴ τοῦ Κυρίου μακαρίζει τοὺς «εἰρηνοποιούς» καί ἡ Ἁγία Ἐκκλησία Του δέεται εἰς τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν «ὑπὲρ τῆς ἁνωθεν εἰρήνης» καί «ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου». Ἡ γνησία πίστις εἰς Θεόν ζῶντα ἐνδυναμώνει τὸν ἀγῶνα διὰ τὴν εἰρήνην καί τὴν δικαιοσύνην, ἀκόμη καί ὅταν οὗτος εὐρίσκεται ἐνώπιον ἀνυπερβλήτων, κατ' ἀνθρώπον, ἐμποδίων. Ὡς θεοκινήτως δηλοῦται εἰς τό Μήνυμα τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, τὴν πρώτην δεκαετηρίδα τῆς ὁποίας θὰ ἐορτάσωμεν κατὰ τό ἐπερχόμενον ἔτος, «τό λάδι τοῦ θρησκευτικοῦ βιώματος πρέπει νὰ χρησιμοποιεῖται γιὰ νὰ ἐπουλῶναι πληγές καί ὄχι γιὰ νὰ ἀναζωπυρῶναι τὴ φωτιά τῶν πολεμικῶν συρράξεων»⁹.

Τό Εὐαγγέλιον τῆς εἰρήνης ἀφορᾷ ἐξόχως εἰς ἡμᾶς τοὺς Χριστιανούς. Θεωροῦμεν ἀνεπίτρεπτον τὴν ἀδιαφορίαν διὰ τὴν διάσπασιν τῆς Χριστιανοσύνης, ἰδίως ὅταν αὕτη συνοδεύεται ἀπὸ φονταμενταλισμόν καί ρητὴν ἀπόρριψιν τῶν διαχριστιανικῶν διαλόγων, οἱ ὅποιοι ἔχουν τελικόν σκοπὸν τὴν υπέρβασιν τῆς διαιρέσεως καί τὴν ἐπίτευξιν τῆς ἐνότητος. Τό χρέος τοῦ ἀγῶνος διὰ τὴν χριστιανικὴν ἐνότητα εἶναι ἀδιαπραγμάτευτον. Εἰς τὴν νέαν γενεάν τῶν Χριστιανῶν ἀνήκει ἡ εὐθύνη τῆς συνεχίσεως τῶν προσπαθειῶν τῶν πρωτεργατῶν τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως καί τῆς δικαιοσύνης τῶν ὁραμάτων καί τῶν μόχθων των.

Ἀνήκομεν εἰς τὸν Χριστόν, ὁ ὁποῖος εἶναι «ἡ εἰρήνη ἡμῶν»¹⁰ καί ἡ «πεπληρωμένη χαρὰ» εἰς τὴν ζωὴν μας, ἡ «εὐδοκία», ἡ πηγάζουσα ἐκ τῆς βεβαιότητος ὅτι «ἦλθεν ἡ ἀλήθεια» καί «παρέδραμεν ἡ σκιά», ὅτι ἡ ἀγάπη εἶναι ἰσχυροτέρα ἀπὸ τὸ μῖσος καί ἡ ζωὴ ἰσχυροτέρα ἀπὸ τὸν θάνατον, ὅτι τό κακόν δέν ἔχει τὸν τελευταῖον λόγον εἰς τὴν ζωὴν τοῦ κόσμου, τὴν ὁποίαν κατευθύνει ὁ Χριστός, ὁ «χθὲς καί σήμερον ὁ αὐτός καί εἰς τοὺς αἰῶνας»¹¹. Αὕτη ἡ πίστις πρέπει νὰ διαλάμπῃ καί νὰ ἀποκαλύπτεται εἰς τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον τιμῶμεν τὰ Χριστούγεννα καί τὰς ἄλλας ἐκκλησιαστικὰς ἐορτάς. Ὁ θεοτερπὴς ἐορτασμός ἐκ μέρους τῶν πιστῶν

⁷ Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ, *Κεφάλαια διάφορα θεολογικά τε καὶ οἰκονομικά*, I, ἡ', PG 90, 1181.

⁸ Ἐβρ. ιγ', 14.

⁹ Μήνυμα τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὸν Ὁρθόδοξο λαὸν καὶ κάθε ἄνθρωπο καλῆς θελήσεως, § 4.

¹⁰ Ἐφεσ. β', 14.

¹¹ Ἐβρ. ιγ', 8.

ὀφείλει νά μαρτυρῇ τήν μεταμορφωτικήν δύναμιν τῆς εἰς Χριστόν πίστεως διὰ τήν ζωὴν μας, νά εἶναι καιρὸς εὐδοκίας καὶ πνευματικῆς εὐφροσύνης, βιώσεως ἐκείνης τῆς ἀνεκλαλήτου «μεγάλης χαρᾶς»¹², ἡ ὁποία εἶναι «συνώνυμος τοῦ Εὐαγγελίου».

Ἰερώτατοι καὶ Θεοφιλέστατοι ἀδελφοί καὶ ἀγαπητά τέκνα,

Κατὰ τό ἔτος 2026, ἡ Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία τιμᾷ τήν συμπλήρωσιν 1400 ἐτῶν ἀπὸ τῆς 7ης Αὐγούστου 626, ὅτε ἐψάλη «ὀρθοστάδην» ὁ Ἀκάθιστος Ὕμνος, κατὰ τήν Ἱεράν Ἀγρυπνίαν ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ τῆς Παναγίας Βλαχερνῶν, εἰς ἔκφρασιν εὐγνωμοσύνης πρὸς τήν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον, διὰ τήν διάσωσιν τῆς Πόλεως ἐκ τῆς ἐπιδρομῆς ἐχθρῶν δυσμενῶν. Ἐπὶ τῇ ἱστορικῇ ταύτῃ ἐπετείῳ, ἡ Ἐπετηρίς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τοῦ ἔτους 2026 ἀφιεροῦται εἰς τήν ἀνάμνησιν τοῦ σημαντικοῦ τούτου γεγονότος διὰ τήν Παράδοσιν καὶ τήν ταυτότητά μας, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀδιασπᾶστος καὶ βαθέως συνυφασμένοι μέ τήν τιμὴν πρὸς τήν ἀειμακάριστον καὶ παναμώμητον Μητέρα τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ Ὑπέρμαχον Στρατηγόν τοῦ Γένους.

Ἐν τῷ πνεύματι τούτῳ, κλίνοντες τό γόνυ ἐνώπιον τῆς Βρεφοκρατούσης Μαριάμ καὶ προσκυνοῦντες τόν τήν ἡμετέραν μορφήν ἀναλαβόντα Θεόν Λόγον, εὐχόμεθα εἰς πάντας ὑμᾶς εὐλογημένον τό Ἅγιον Δωδεκάημερον, καλλίκαρπον δέ ἐν ἔργοις ἀγαθοῖς καὶ πλήρη θείων δωρημάτων τόν νέον ἐνιαυτόν τῆς χρηστότητος τοῦ Κυρίου, ὃ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς πάντας τούς αἰῶνας. Ἀμήν!

Χριστούγεννα 2025
† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως
διάπυρος πρὸς Θεόν εὐχέτης πάντων ὑμῶν

Ἀναγνωσθήτω ἐπ' ἐκκλησίας κατὰ τήν Θείαν Λειτουργίαν τῆς ἑορτῆς τῶν Χριστουγέννων, μετὰ τό Ἱερόν Εὐαγγέλιον.

¹² Πρβλ. Λουκ. β', 10.